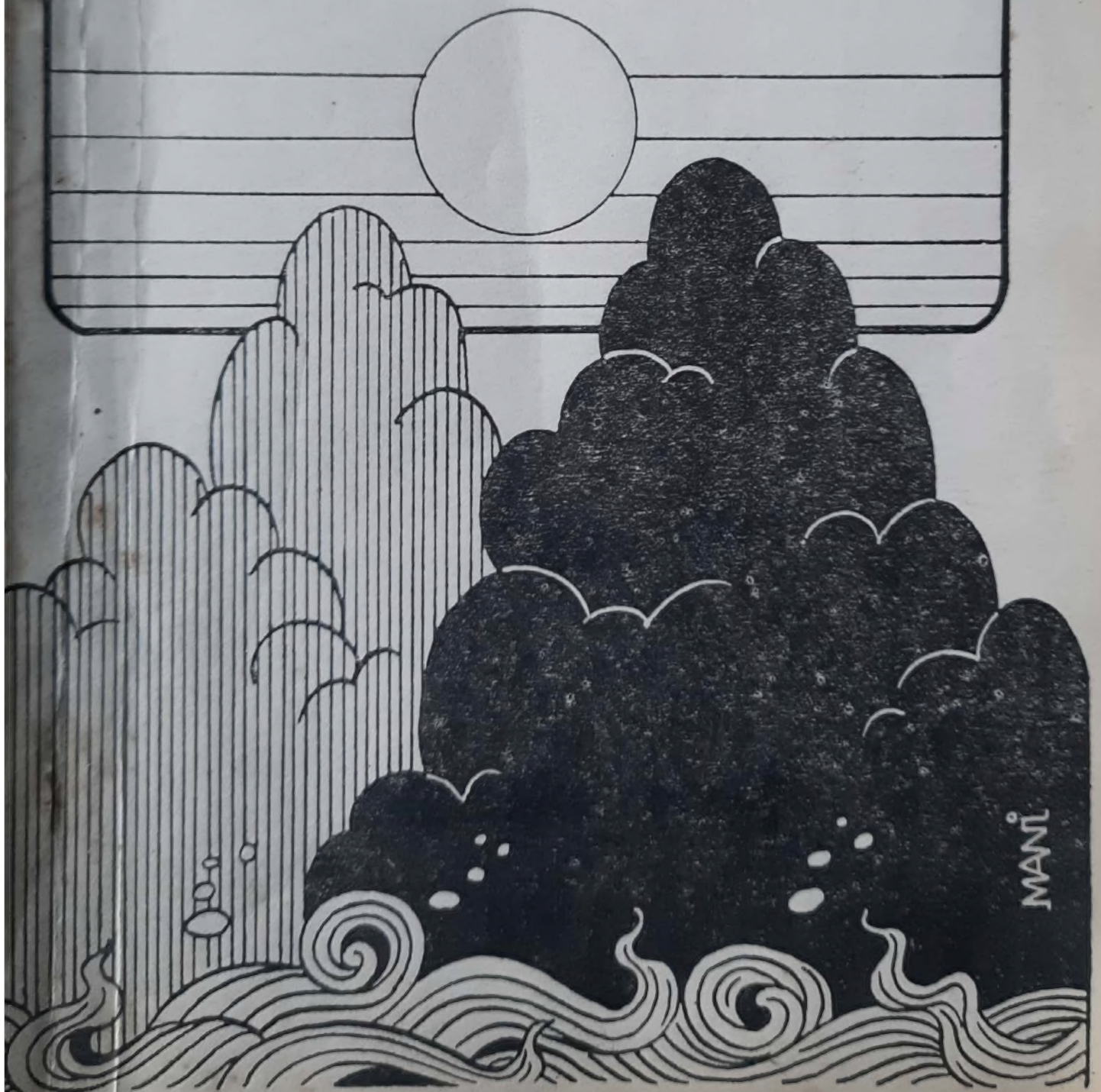

नमो

तयजू

(न्यागूगु)

नेपाल सम्बत १०६८

थँला

बालदिवस

संपादक

नारद बज्राचार्य

व्यवस्थापक

जि. बि. जोशी

कन्हैयाकुमार साय्मि

पिकाक

को को थ्वः

स्वापू-कालिमर्ति

५/६० ये

दुजः

रामशरण साय्मि

मंगल साय्मि

राजेन्द्रलाल महाजु

बुद्ध ज्यापु

देवः

मणीध्वज जोशी

थुगु ल्याख्य

बाखं

हितकरबीरसिंह कंसकार

मुकुन्द न्याछ्यो

मनदेवी ताम्राकार

कविता

धर्मकृष्ण साय्मि

रत्न के. स्थापित

नारद बज्राचार्य

चवखँ

रमेशकाजी स्थापित

जिमिगु खँ

को को थ्वः या ल्याः चाः

स्तम्भ

खनेमरु मरु तयजू / चुचिनाखँ

छज्वाः / सायरी / धिसिक्क धें

न्येपु बाखंमुनाः

आलमत - बाखं बिशेसांक

पीन्यापु कवितामुनाः

आलमत - कविता बिशेसांक

स्वयं हवःसंका दिमते ।

थःगुहे अलग्ग बिशेषता ज्वनाः

तिकभयाः

(निलापौ, रजिष्टर्ड)

पिडन ।

देश बिदेशया खबर

थःगुहे क्वथाय् च्वनाः स्वयादिसँ

नेपाल भाषा पत्रिका

(हलि पौ)

क
वि
ता

—धर्मकृष्ण सायमि

‘छकः पिज्वइ’

जिगु हे हि थौं छयालब्याल जूगुलिं
थःहे छकः मसंग वनी
थःहे मदय्व थव धरती जितः
छु याय्त धैथे मती वनी

तर ! तर !!

थव धरती जिगु जक मखु
थन नयगु जिगु जक मखु
म्यायगु जि थःहे जक मखु
मंका खः थव फुक्सिगु धैगु सिथा वैबलय्

थव ! थव !!

हिचिछ तक्क हिचःति हाय्का
प्वाःया सारंगि किया

देःया भयाज्जः दनावनाच्वंगु किपाः स्व स्थं
थःगु इतिहासया मे हाला च्वंगु खना
जिगु ध्व नुगः दुने निसें
तपतप सःधयूका वै च्वंगु हि नं
इमिगु मे नापं संगीत बिया च्वं थें ताइ

अलय् ! अलय् !!

जिगु ध्व थौतक्क सिति वना च्वंगु हि नं
स्वैतं साथ बिया च्वं थें ताया
द्वकः ध्व धरती हे तज्याइ थें च्वंक
तसकं बिकराल जुइक हिले पिज्वइ ।

वा
खं | —हितकरबीरसिंह कंसकार

कियाकिपा—निपा: खा:या

लक्ष्मीपुजाया दिं । प्रत्येक छेँखाय् पाल्चा, मैत व बिजुली मतं
बासं क्याच्चन । मनूतय् लिमला:गु धयां मढ्या: । उखुनु प्रकाश ह्विच्छ
पसल्य् । खँय् व खँय्नी निह्य सुत्त दुहांवन । धाथेला खँय्तय् निति हे
चाय्कात:गु पस: । खँय्तय् मिखा सालाकाय् फुगु ह्याउँ वाउँ लं काप:,
सारि प्रकार प्रकारया काप: । छह्य खँय्नीनं ह्याउँगु भूमिइ तुयूगु
चक्का दुगु ख्वाराख्वारां च्वंगु सारि स्वस्वं धाय् लाकल, 'हाइ गुलि
बांला:गु ! रंग वनीगु सारि लाकि छु थ्व, साउजी ? गुलि थुनिया ?'

प्रकाशं प्यात्त धाल, 'रंग गनं वनी ! रंग वनीगु सारि छिर्कापित
अये' बियाव्छे ला ? दकले भिगु सारि थ्व । मेगु ला द नं मन्त, थ्व हे
छत्वा: जक ल्यंदनि । काय्गु सा कैदिसँ । मूया हकय् पोन्यातकाय् पा:
ज्वी मखु । का स्वंचिसँ, छित: गुलि ल्व: !' खँय्नीया नुग:पाय् थ्यंक
ह्ला: विका: सारि पयना: वयन । खँय्नीया खा: ह्याउँसे च्यानावल ।

'पोन्यातका ? सारं हे अप्पो जुल का मू । स्वीन्यातका बीगु का,
का साउजी । का प्व:चिना बियादिसँ ।', काप: भि मता:सां कला:यात
ल्व:गु खना: खँय्नी सारि त्व:ते मफुत ।

‘पीस्वतका ला जिगु हे तू, स्वीन्यातकां गये बी पइ ! का
म्वाःल, छि हासाः जक, पीप्यतका जुल । प्वःचिल ह्लि जि ?’

‘स्वीन्यातकाय् ला धेब्छगः हे तने मखु, सावजी, ज्यूया
बियादिसं ।’ द्वक ववबुबुं खँय् ह्याः ह्याः बनेत्यन ।

लिउनें द्वक सासां प्रकाशं हाकनं निह्यसितं थुचुक पयतुका
त्वःतल, ‘का पीछतका जुल, प्यतका दां त्वःता बी धुन ।’

‘य हे मय्ल ।’ खँय् लागि चाचां दना हे बन ।

भचा उले ध्यने धुंकूह्य खँय्यात हाकनं सात्तुसालाः हल ।
पुयातःगु तपुलि व द्वक लाकाः सुचुका बिल । निह्यसिया इत्युइ वं
पाकाथुकु । बल्लतल्लं स्वीगुतकाया मू ववःजित । भ्वाथःगु जनी पयन ।
नोट लिकाकां निनाः बिल । तपुलि, द्वक व सारि कयाः खँय् व खँयो
भसलं पिहांवन । फिस्वतका दां व्वाय्दयाः प्रकाशया ह्वालय् ह्लि
पिज्वल । चिग्वःगु सेफ चाय्कल । दां अन्यानाः तिकातःगु लक्ष्मीयः
किपाय् थोकाः दुने स्वयन । थिक्क न्ह्योनेच्चवंगु पसःया स्टूलचाय् पयतुनाः
पासालिसे गफ यानाच्चवनाह्य जि वाताहाँ ।

थौं एपुजा । नेपाल सम्बत् हिलीगु बिं । अँ, ध्व हे तूव्या
कसताय् प्रगतिशील साहित्य पुचःया गवसालय् प्रगतिशील साहित्य
सम्मेलन जुइगु । व्वतापी खल्लिइ तयाः पाय्छि इलय् ध्यंकः बन । तां
जाःगु बहाः । गुंपुत्तीखुनु बही छः स्वयत्त मवंसे मगाःगु बहाः । मनूत
बयांचवन तिनि । मेच छगुलिइ धिक्किहि पयतूवना । बाघौ लिपा बल्लं
साहित्य सम्मेलन शुरु जुल । खँय्भासं हे लसकुस मे धुंकाः लसकुस लवु

जुल । नां जाःह्य साहित्यिक महारथीपाखे मुँज्या उलेज्या नं ववचाल ।
उद्घोषकं माइक ल्हन, 'आः न्यनादिसँ, जिमि ग्वसाःखलःया नायःपाखे
स्मल्लाःगु न्वचु ।'

मिस्तय्गु डिजाइनया पाइन्ट न्ह्यानाः मंचय् दंवल प्रकाश छम्हं ।
'अय्सा प्रकाशका मखुला नायः!' जिगु म्हतुं मचाय्क पिज्वल ।

श्वं स्वस्वं प्रकाशं खँय्भासं न्वचु बियाच्चन, 'थौं कीत मालाच्चंगु
बु गरीब जनताया निंति चवयातःगु जनपक्षीय साहित्य । शोषित जनता-
प्रति जुयाच्चंगु अन्याययात उलाः शोषकतय् ववथलातःगु साहित्य हे
धात्येयागु प्रगतिशील साहित्य खः । थौं कीपि शोषकतय्सं ववत्यकाः
शोषित जुयाच्चनेगु ई थ्व मखु । उकिं थौं थ्व हे उद्देश्य कयाः यन
प्रगतिशील साहित्य सम्मेलन जुयाच्चंगु खः । सेक्सय् दुब्बाकाः न्ह्याइपुगु
कल्पनाय् सवाः काय्काः चवयातःगु साहित्य थौं कीत माःगु मरु ।'

न्वचु न्येन्यं जिगु म्हलुइ खाइक ई बुयावल । उग्रिमय् जिगु
मिखाय् ह्यिगःयापि खँय् व खँय्तोया ख्वाःत थुचुथुचुं पयतूवल । मेचं
जि बाथावक दना । मंचय् थहांवनाकथं प्रकाशयात लिक्थं लप्पु ज्वनाः
साला, ह्यिगः खँय्चित साः थे' । पलखया निंति सकलें लाता, सकलें
पक्क । जि छुं नबाइ थे' सकसिगुं ह्याय्पं तिंति स्वाः । नवाय्त जिगु
म्हतु उलुउलु । छु मतिइ वल थे', माइक स्वहाय्काकथं बारा मुइके थे'
बेय् वांछ्या बिया । माइक तज्ज्यानाः नं चुलुंबियाः ध्याकुनय् न्याःबन ।
धात्येया प्रगतिशील ला माइक बुने धकाः ज्वाल्लं थिनाच्चन । अजुगति
भय्यूगु सकसिगुं मिखा व हे माइक बुने ज्वाल्लं थिनाच्चंगु प्रगतिशील-
ताय् तय्यनाच्चन । प्रकाश मूर्ति जुयाः दनाच्चंया चवनं । ★

खने मरु मरु

[जिमिसं खनेमदय्क लिसः सुलाच्चंगु न्ह्यसः न्ह्यब्वयागु वु ।
लिसः बियादिसं- छिगु लिसः पाय्छि जू मजू सीकेत पत्रिका पुइकु पुइकु
फासं गनं लिसः सुलाच्चंगु दइ- छितः तय्जू याय्त-सं]

१. छह्य मनुयाके निगः बाल्तिन वु । छगः बाल्तिनया लः या १५° F
क्वाः जः वु । मेगु बाल्तिनय् च्वंगु लःया क्वाः जः १५° C वु । बाल्तिन
बैय् दिकाः व मनुखं निगः धेबा निगः बाल्तिनय् छक्वलं कुकलं ।
धयादिसं दकले ह्लापां गुगु बाल्तिनय् कुकूगु धेबां बैय् थिल जुइ ।

२. छगः खाःया शिशिकयाः छह्य मनुखं छिगु न्ह्योने उकेया कर्क
लिकाल । छतकावंगु दवल शिशिकुर्कल । कर्कपुसा तिना कर्क लिमकासे
शिशि मक्वाकुसे, तमछ्यासं व धेबा लिका धकाः छितः बिल धाःसा छि
गुकथं व धेबा लिकायादी ।

३. 'छ जिमि सहे किजा खः' - छह्य पासा साछी तया छम्हेस्यां धाल ।
तर छ जिमि दाजु मखु'- वं नं छह्य पासा साछी तया प्रमाणीत यात ।
इपि निम्हेसिगु मुद्दा छिगु अदालतय् वल धाःसा इपि गुकथं वः
लाः निम्हेसितं चित्त बुझ्प जुइक सफाइ बियादिसं ।

४. पासाया ह्लाः ज्वना वइच्चंह्य छह्य मचायात वयनाः प्रकासं न्यन-
थ्व सु ले ?

रबी- क ! छं ह्यमस्यूला ? बिकासया काय् का

प्रकास- थ्व ला थ्याक्क मांया ख्वाः वः का

रबी- तर छं ला गुबलें थ्वया मां मखंनि

धयादिसं प्रकासं छु लिसः बिल जुइ ?

चु-चिनाखँ छज्वा:

छ व जि - मी

मृत्यु खना: मग्ना:

बाय् ?

मृत्युया बाय् यगाना

सिना: सिना: स्वानाच्वंपिं

मी ।

◆ कन्हैयाकुमार

ह्ला:या पतिचात

प्यपुना च्वंपिला

इपिनं गन ख: धका

अयुनं इपिं स्वाइ

वहे ह्ला:या

न्यापतिं छपतिं जुया: ।

◆ रामशरण

स्वतन्त्रता मन्त्र मखु

अधिकार फवनेगु मखु

महिता: नाप हनेगु मखु

सिना: स्वायेगु मखु

खकां न्हायेगु मखु

प्रेमिकायात तोतेगु मखु

जूगु जुइ ।

◆ अशोकमान तुलाधर

सुना नं या धाय्वं याय्मते

याय्मते धाय्वं मयाय्मते

या धाय्वं याय्गु

याय्मते धाय्वं मयाय्गु जूला

मीत यन्त्र सिबाय्

मनू गथे धाय् फै ?

◆ भीमध्वज

वला भया: ख:

गनं कवस्वया

न्हाना च्वंगु ईबात

स्वये फै ।

मेगु ला छु भवा: चाय्का

गुम्म च्वंगु कोठायात

सिच्चुके फै ।

◆ एन. बि.

क्रान्ति

थ: स्वयं गनं

व:गु मदु

वैत- लप्पुज्वना:

कककुज्वना:

हिम्हुका:

हुतुतु साला: इ:गु डु ।

◆ किरणकुमार साय्मि

चव
खँ | - रमेसकाजी स्थापित

रुवा:

जिगु मिखा फुक्क रुवा: स्वस्वं सररर न्ह्यानाचवन । गुलिस्यां द्वा:
थें हाकुसा, गुलिस्या च्वापु थें तुयूगु रुवा: । गुलिस्यां बाराहि थें च्वंसा
गुलिस्यां जतायू थें । गुलिस्यां हिमालय्थें च्वामुक ह्वाय् दुसा, गुलिस्यां
वेपत्ता ह्वाय् तिप्रिमैदान थें पिचुक्क इस्त्रीयानातःगु रुवा: । गुलि सुरसाया
थें तःप्वा:गु म्हतु दुपिसा, गुलि सुचिमुखि थें च्वंपि । गुलि प्वों दाया: हे हे
ता:गु रुवा: गुलि रण्डां सुया पिचुका तःगु रुवा: । गन्यागु रुवा:, गन्यागु
रुवा:, रुवा:या चित्रण वर्णन यानां साध्य मजू । थ्व रुवा:या मौलिकरूप
छु रुवा: सीके थाकु ।

खय्तला मनूतय्थें पशुतय् रुवा: मदु । साय्द इमि न्ह्यपु
मनूतय् थें विचार याय्गु मखसे थःत स्याका: गुथियारतय्त सीका:व
याकेबले गणेश:यात ल्यसुकीगु लड्डुइ छकूचा मनवौ तिकी थें न्ह्यपु
छकूचा तिका: नइगु जूगुलि मनूतय्थें छचों व रुवा:या अलग्ग अस्तित्व
मदसे छयनय्तुं रुवा: नं धानाव्यःगु जुइसा: । अथे मखुसा मनूतय्
मिसारुवा:, निजंरुवा: धा:थें हँयरुवा:, दुगुरुवा:, वारुवा:, धका: मधासे

हँय् छचों, ला छचों, दुगु छचों, मे छचों धका: छाप् धयाचवन जुइ ।
 अथेला मनूतय् नं बांला:खा: व बांमला:खा: निम्हेसिया खापु जुल
 धा:सा बांला:म्हं बांमला:म्हेसित पशुतय्गु खा: लुइका: ध्वं खा:, छिचा
 खा:, भौ खा:, बोक्स खा: धका ख्व: मज्यूगु मखु । अले बांमला: खा:
 चां नं बांला:म्हेसित 'खा:हे गय्चवं किच्ची थे' ख्वं' धका: ख्वलासाया:
 सन्तोष मकाइगु नं मखु । उकें खा:या थ:गुहे महत्व दु । अलग्न विशेषता
 दु ।

मनू स्वभावहे प्रगतिशील उकें बुसां निसें दुगु खा: गुलि गुलि
 उमेर अप्पो जुल उलि उलि तपायेका यंके फय्मा: । थयेयाये फुसा यक्वहे
 फाइदा दु । थन तपा:ख्वालं पुया: छु जक याये मज्यू, न्ह्यागुं याये ज्यू ।
 ज:लाख:लापिनिगु कुसा, लुसि, वस:, धोबा, फोन्टेन इत्यादि त्याये कया:
 पुले त्व:मंकेगु बानि दुपि मनूतय्ला तपा:ख्वालं पुइ फत धा:सा ला
 ऊन खँ हे मन्त, त्याये कयागु चिजं हे लखपति जुइफु । बरु आश्चर्य
 चायेमा:गु खँला थ्व हे कि इमित सकस्यां हनाबना नं तपाचवनी । खा:म
 दुहा मनू गनं छेय् वना: तलय् सु दी धा:गु ताय्वं तलय् च्वंपि मनूतय्
 मत्ति वनी 'आ थ्वं छु का: वल थे' धका । ला:सा थ:पि तलय् दुसां
 मस्तय्त मद्दु धका: धायेके छोइ । अलय् व मनू कायेत मखु वीत ब:म्ह
 धयागु खँ सीवं तलय् मद्दुपि मनूत गनं गनं बयावइ ।

बेकारी थ:गु अमूल्य जीवनयात पेन्डींग बाना: सरकारी जागिर
 नयेत ताना:तु च्वंहा मनूखं धाइ- ख्व थ्व अखवार नं गुलि स्वयेगु व माल
 थ्व माल धका विज्ञापन बिइगु दरखास्त त: वंसा दरखास्त वस्तूर जक
 चन्दा कया: थ:मनू तुं ल्यया: तइगु । खा: मबयेकला जागिर नयेगु

वा:का:नं तयेम्वा: ।

अस्पतालं छह्य बुरि म्हुतु वाला वाला संका: पाका पाकां हाला
पिहां वइ- सुं हे मनू मबुबले निसें पिथाचवनागु एक बजे जुइ धुंकल
आ:तक जांचय् थाकेगु पा: व:गु मखुनि । थ: स्वया: ववय् ववय्या नम्बर
ला:पि गन गन श्यने धुंकल । थ:गु धा:सा पा:हे व:गु मखुनि ।

ह्वा: मदुपि न्ह्याथे या:सां मज्यू छुयाये ? छित: छु माल ?
जागीर ? चिनी, चिकं, सचिकं, पेट्रोल, सिनेमाया टिकट अऊ ह्लिनय्
ह्युंसे च्वंकीगु व्लाक मार्केटं छुं काये मालला ? धन्दाकया दो म्वा: ।
छि न्ह्यापु ववयेक वयू नं च्वने म्वा: । तुतिस्यावक पल्टन नं ह्यिते म्वा:
नकय्ता नायेक पयतुइ हे भा: । बरू ध्यबाया नाप नापं ह्वा: छपा:नं
ववये फयेके मा: । ध्यबाला बस्तु हिलेत दयेका त:गु टिकट हे म्वा: !
बस्तु दंगुला ह्वा:पा दुसाहे जक । उकेँ स्पष्ट सिइ दु ह्वा:पा:चा च्वांया
ववसं च्वना: बांलाका जक च्वंगु मखु, कीगु पला: पला:पति निर्देशन
बिया:, नायो जुया: ज्या याका च्वनी । अलय् जित: थज्या:गु महानवाणी
मबुइकुसे ह्वा: बांलानां छुयाये, कर्म बांलाके मा: धका: पारापारा हाला
च्वनीपि बुराबुरितय्त नर्थवक हक्के मास्तिवइ । थन ह्वा: चुला: वं
नयेज्यू थौं कन्हे ! अये मखुसा सुथय् वंसां निसें मद्यो तले प्वां
पिहांजक व:पि मस्तसें निसें वा छपु मवयेक हाये धुंकूपि बुरातसें नाप
हेमागालिनि, मुमताज, नीतुतिहया भजन छाय् यानाच्वन ? उकेँ थवला
थौं कन्हे नयेहे मखंसां ह्वा: छपा: बांला:सा अये नये बइ । उकेँ जिगु
सल्लाह न्यनेगु ख:सा सकस्यां थ: थ:गु ह्वा: बांलाका विसं, म्हुतु
तप्पा:सा पाकां सुया:, छ्याक: जूसा खालिसं बुया:, तज्जा जूसा रब्जा

सुयाः, हाकुसे च्वंसां सख्वां बुयाःसां बांलाका दिसैं । अलप् थम्हेंहे
परिक्षा याना दिसैं ख्वाः चुलाः नये ज्यूलाकि मज्यू ?

कीगु दे हिन्दु मुसुक खः । थन च्वंपि फुक्कहे हिन्दु चाहे व
ह्यासु वसत पुनातःह्य भिक्षु जुइमा वा अरघोरीबाबा । छाय्धाःसां
ध्व देशमा सकल मनूतय्त रक्षा यानाच्चंह्य पशुपति महाद्यः खः ।
रामायण्य त्वापुखिचा नोर्कनि छम्हेस्यां यानाःहे राम वनवास वनेमाःगु
खः । महाभारतया युद्ध कृष्णया त्वापुखिचा नीति यानाः हे जूगु खः ।
नारदला ऊन धायेहे स्वाःल आइसा तिस्वातकिला छयाय् नं छयाय्
उपद्रो मजुइहे मखु । धात्येला त्वापुखिचा क्लबया नायो ल्ययेमाल
धाःसा नारद थें ज्वःह्यहे ल्ययेमाली । अलप् थज्याःगु बाखनं जाःगु धर्म्य
दुबिना च्वंपि की हिन्दुत जक गय् त्वापुखिचा मजुसे च्वने फइ ? अले
नारदयात गुरु मानेयानाःवइतं थ्वइतं मखु मखुगु खें ह्यानाः त्वाकीपि
मनूतय्गु गःतां ज्वनेत स्वपाः ख्वाः चूलायेमाः । स्वपाःख्वाः चूलातकि
त्वापुखिचातय्गु सातुहे वनी । अलप् मखु मखुगु खें बय्वय् याइगु म्हुतु
धानातःगु ख्वाःला होलिवलय् थें अबिर इले म्वाय्क हे ख्वाः छपातं
ह्याय्या वइ ।

धात्येला ख्वाःहे नुगःया एवसरे प्लेट खः । नुगलय् गज्याःगु खें
जुयाच्चन धयागु खें वयागु ख्वालं स्पष्ट वयनाच्चनी । भाःत अफिस वं
तले कोठाय् मुलाः सरिप्यः नयाच्चंह्य मतिकुप्हाः कलाःम्हेस्या ह्यप्
माय्बिलिचां जक खि फानाहःसां सुनां खन थें धकाः ख्वाःहे बेंचुसे च्वनेत
बेर महु । व्यः, दुरु, ला, मदयेक जा ववहां मवंह्य पासायाधाय् तलय् सु
दी ? धकाः मधाःसैं बइगलय् गुरु गुरु थहां वना बलय् गुन्दु के व मल्ला

ત્રી ન્યાના: જા નયાન્વંગુ થાં બલય્ વ પાસાં વાંન્યાનાન્વંગુ મલતા વિવેન
લ્વા: હ્યાડેકલ ।

ધાત્થેલા કલા:ધા લ્વા: ભા:તં, ભા:તયા લ્વા: કલા:નં સ્વયા: જ્યા
જાનાન્વન ધા:સા નિહાતિપૂયા ગલેલે લ્વાપુ જુડ મલુ । પિને જ્યા સ્વંકા:
લ્વા: લ્યૂંકા વ:હા ભા:તયાત છે થ્યનેવં લ્વા:હે મસ્વસે કલા:નં વ ન્યાના
મમ્બૂ, થ્વ ન્યાના મમ્બૂ ધકા ષુકિ ન્યંક: વડ્ડલય્ લાકામં ન્યાકા જ્વને
માલે ષ: । ઉકેં ચલાલ્પિ કલા:પિસંલા ભા:તયા ન્હૂલ્વા: જ્વને સાચે
ફરમાડત યાયે ધુંકી । ફલના હલય્ પ્યાલં સ્વ: વનેગુ મલુલા ? ડિસ્કા
વલ્લય્ પસિ ન્યા:વનેગુ મલુલા ? અલય્ ભા:તનં મુસુમુસુ હ્લિલા કલા:જા
ફરમાડત પુરેયાના વિડ । ઉકેં હે લા જ્વડિનિ થોંકન્હેયાપિ શિક્ષિત તલે
મનોવિજ્ઞાનહે અપ્પો જ્વનેગુ સ્વ:ગુ । છાયાધા:સા મનોવિજ્ઞાન જ્વન ધા:સા
તમ્બર મિલય્યાના ત:ગુ ત:થે લ્વા: સ્વયા: છે હ્લાયેત તમ્બર મિલેયાડ ।
અને નુગ:યા લાપા અ:પુકહે ચાયેકે ફડ । થયે જુડ બલે ભા:તયલ
વાહ્લા:તય્ પ્યાલં લ્હુડકે ફડ ।

શ્વ:હે લ્વાલય્ લુયાવડગુ અને તને રંગયા ભાવત મુના:હે સિલ્લાલિ
પલ્લિ ખેરવ, ન્યેતમરુ અજિમાયા પ્યાલંમ્વ:ત ગુમ્હં હ્યામુ લ્વા: ગુલિ
હ્યાડેલ્વા:, ગુલિ વેંચુલ્વા: તુયુલ્વા: વુગુ જુડમા: । થયે સ્વયે વલય્તા
ધા:યાપિ કલાકારતય્સં મોડન આર્ટ ધકા: નુગ:યા ભાવ ચિત્રય્ પ્વંક
થે અવલેયાપિ કલાકારતય્સં લ્વાપાતય્ હે પ્વંકા વ્યુગુ જુડમા: ।

થોં કન્હેયાપિ વેંજાનિકતસે યાનાલા લ્વા:યા મૂ કન અપ્પો વં
ડુ । થોં કન્હે કીયાય્ મું લીસા સી ઉદત સિં ચિકે જક જૂગુ મલુ ન્યાયેહે વં
યાકુડ ધુંકલ । હાનં હિન્દુ પરંપરા વિરુદ્ધ મિમસેન બાપાં જે બગુ તીજ

सित्यापि धों व गिद्धतयत् नकाः धर्म याता म्वाःप्राकं तरे जुया वं थें
तुं कीसं नं याये धाःसा थों कन्हें धों व गिद्ध फुक्क मनूया ख्वाःपाः पुयाः
सिहदरवारया मेचय् च्वं बने धुंकल । उकें जिगु बिचाः म्यनेगु खःसा
आः सीपिं मनूतयत् फुक्कसित बिचित्रपिं मचातयत् थें तुं ततःग्वःगु
सिसी वासःतया स्वथना तःसां ज्यू । छाय्धाःसा थ्व युगहे क्यूरीयो युग
खः आगंछः मियाःसां विल्डिङ्ग दनेमाःगु युग खः उकें छह्य बंजानिकया
मविष्यवाणिकथं न्याद्वः दँ लिपा कीगु ख्वाःपाः क्यूरीयो ख्वाः जू वनी ।
बले कीसं आगं छः मियाः छखा विल्डीङ्ग दनाः सां की सन्तानं धाय् धाय्
बाज्याया लास मियाः न्हूगु ताजमहलहे दनाः प्रेमिकायात उपहार बिइ
मफेला ? न्ह्यपु छकः नाय्का विसँ ।

ख्वाःया प्रदर्शनि स्वयाः लिहां वयाह्य जिगु मिखाय् ख्वाःहे जक
लुयाच्चन । स्वः स्वः थाय् तक ख्वाः । पसःपति मिछः ख्वाः, जडापति
भैरःख्वा । ल्यासे ल्याय्हात हिप्पि ख्वाः । धात्थेला ख्वाःया पुचः मुनाः
दयाच्चंगु संसार थःहे छपाः ख्वाः । ❀

खने मरु मरु - तयजू

- १) १५°F दुगु लः वरफ जुइ ।
- २) कर्कयात न्याक्क धिनादिसँ । कर्क शिशि बुने भ्यनी ।
- ३) तता व किजा ।
- ४) मचाया बी वं म्हस्यू । मचा हामो गोछिहे बीया ख्वाः सिते
मिलय् मजू ।

क
वि
ता | —नारद वज्राचार्य

जिगु विश्वास

सुपाचं किनाः
सूद्योया जः
धर्तिइ मखल धाय्वं
दोष सूद्योया मखु ।

मछिगु धासं
जि थःत
पम्हुइत स्वयां
दोष जिगु मखु ।

सूर्यवं जः
मन्यूगु मखु
जि थःत
पिमन्वयागु मखु ।

जःया लँयात
सुपाचं किमाव्यूगु दु
चकें व न्यंक धर्तिइ
खय् मफु ।

जिगु प्यखेरं
कँ, पँ, तैतःगु दु
चकें न्यंक लँय्
जितः न्ह्यज्याके मव्यू ।

लगातार जःया आक्रमणं
छन्हु सुपाँय् हगना वनी
लगातार जिगु कुतनं
छन्हु थव षःखाः दुनीतिनि । ★

सा
य
री | — जोशिनगू

भौमचा जुमा छुयाय् मय्जु, जा हे वय्कल
माजुं छकः ववबिउ वलय्, ज्वर हे वय्कल ।

खःला मखुला लभ जूगु, न्यने धाःसा ग्याः
मन्योतले व्याहा जुइगु मखु, कलाः हय्गु द्याः ।

देके वनेत स्वां माःसा, सम्हे नय्त व
ल्यासेपिनाप खँल्हायेगु खःसा, माःगु दु छुं नं त्वः ।

लभ जूगुला खः, तर जिं हे जक यात
वं नंला स्वःगु खः तर पय् नं वंगु पात ।

इलय् प्याखँ स्वःवने वलय्, गुलि न्हाइपुसे चवनी
दाजु' धका मय्जुपिसं नवाःवलकि, थःतुं बुरा थें चवनी ।

आकासय् इल्ल मगुत खनेदु, तर छुयाय् सकभनं जः हलेमफु
लैय् परीतला ग्याः ग्याः जू दु, तर छुयाय् छम्हनं लभ यायेमफु ।

थौं कन्हे न्हाम्हं मिस्तसें, म्याक्सी, लुंगि, पाईन्ट न्हाइगु,
लैय् वयं काचाक्क खयेबले, मां म्हाय् छुतय्याय् धाकु, ।

खालिगु भ्ये अर्थे तयातलकि, न्हाम्हेस्यानं केरमेर बाय् यः
ल्यासेपि म्हाय्मचा जे तयातलकि, डेराय् च्वम्हेस्यानं
वय्का यंके जः ।

सिकःमिया स्वाहाने भ्वाथः

थौ सिवय् तःदँ ह्लापा, थ्व चारभाज्ज्याङ्गया दुने चिचि धंगु दे
यक्व दु । येँ, यल, खप, किपू, ठिमी, बुंग, सक्व, पन्ति आदि देत
उल्लेखनीय जू । थुके मध्ये मूलगु येँ, यल व खप दे खः । थ्व स्वंगू
देया परस्पर क्वातूगु स्वापू दु । येँ, यल व खप, थ्व स्वंगू देशय् नं कला-
कार (दंकःमि, सिकःमि, ल्वहंकःमि, आवा, पुं, वस्ताज आदि) विद्वान्,
गुरुजु, जोशीजु, ब्राह्मण, साहु महाजन, राजनीतिज्ञ आदि त गाक्क दु ।
नापनापं धनधान्यं, कलाकृति, साहित्यं, उद्योगं, व्यापारं परिपूर्णं जू ।
थ्व देत थःथःगु सु-संस्कृति व मान्यताया आधारे विकास जुजुं बनाच्चन ।
सुं आपालं तःमि मजू, सुं आपालं नय् मखंक गरीब मजू । धर्मयागु
खँय् नं सुं सिवय् सुं कम मजू । देशय् छुं ल्वापु ख्यापु मदु । यदि छुं
गथे जुया ल्वापु वा दुःख, कष्ट जुल धाय्व जुजुं, थःम्हं तुं ध्यान बिया
विचार याइगु जुयाच्चन । उके देशय् फुक्कथासय् शान्ति व सुखया
साम्राज्य जुयाच्चन ।

येँ, यल व खप, थ्व स्वंगू देशया छाकां पिने घोर गुं (जंगल)

हु । गुई धुं, भालु, धों, भौ, चल्ला, जरायो आदि जन्तुत व किसिम
 किसिम जातपि ङ्गः पंछित अल्याख हु । गुई ग्यानपुरे च्वं- ज्ञान-
 यागु भय हु । उकें मनूत थःथःगु देशं पिने याकः वाकः बने मद्याः ।
 म्हाय्मचा पित ब्यूसां, भमचा काः तंसां, थःया थाय् पूजा बंतां,
 सिधं यंकूसां बथां चिक दाजु, किजा, थःथिति फुकी, पासा आदिपि मुनाः
 वनिगु जुयाचवन ।

छन्हुया दिनय् यल देया दक्षिण पत्ति च्वंगु गुई लोकया मां श्री
 महालक्ष्मी प्रकट जुया बिज्यात । थ्व खँ सुनानं मसिया चवन । लोकया
 कल्याण व सकल प्राणीया उद्धारयालागि चिन्तित जुयादिज्याःह्य श्री
 महालक्ष्मी प्रकट जुयाःलि नेपालय् (ह्लापा ह्लापा थ्व चारभञ्ज्याङ्ग हुने
 यात जक नेपाःदे धाइगु खः) छु जुया च्वंगु हु ? अ नेपाःमितयगु चरित्र
 गथे च्वं धंगु सीकेयालागि ह्लापां खवप देशय् थ्यंरुः बिज्यात ।

छह्य बुढाह्य मनूयागु रूप कयाः खवप देया लाय्कू, न्यात बी
 दत्तात्रय पाखे चाःह्लाः मनू तय्गु चरित्र स्वयाः बिज्याना चवन ।

अनयाह्य पण्डित पुरोहितं थ्व खँ सीकाः जुजुया थाय् जाहेर
 याना, जुजु, रानीपि, मैयापि, कुमारपि, भाई भारदारपि, त्वाःया नापोपि,
 सांहापि, ल्हाय्हा, ल्यासे, मचा, मिजं, मिसा सकल प्रजापि मुनाः, पुजा
 अर्चना यानाः प्रार्थना यानाचवन ।

खवपय्तयगु भक्तिभाव खनाः लय्तायाः, श्री महालक्ष्मी वरति
 दियाः आना जुल, - “भो प्रजाजन पुत्र, पुत्रिपि ! छिमि खन आनख नू
 मखुला ? छुं वस्तुया जकं अनाव जूला ? छिमित छुं बुःख कय हुसा
 आःबले धाः !”

मां श्री महालक्ष्मीं थथे आज्ञा जूगु खना खप देया जुनुं, सकल प्रजाजन नाप सर-सत्ताह याना, ह्लाः निपां प्यपुंकाः, वणवत यानाः धाल- "भो मां ! श्री महालक्ष्मी ! छःपिनिगु कृपां थो थ्व खप देशय् छुं न वस्तुया अभाव मदु । छुं दुःख, कष्ट मदु । कृपा जूसा प्रजाजन इच्छा याःगु जि विन्ति याय् ।"

श्री महालक्ष्मीं मुसुमुसु हिलाः आज्ञा जुल, "भो पुत्र ! छं पाकनं धा । छिपिं खनाः छिमिगु भक्ति खनाः जितः अति हर्ष जुल । बिनं ब पाये मते जि वनेगु ई जुल ।"

जुजुं हाकनं प्रणाम यानाः धाल, मां, थ्व देशय् अन्न वाली यव दय्मा । ताकी भवितव्यं अनिकाल, अकालया स्थिति बल धाःसा प्रजा-जनया नय् त्वनेया दुःख सो स्वालेमा ।"

"भो पुत्र, छं उचितगु पवन," श्री महालक्ष्मी आज्ञा जुया बिज्यात, "तथाऽस्तु ।" धया अन्तर्ध्यान जुया बिज्यात । व दि खुनु निते थ्वप देशय् अन्नं परिपूर्ण जुल ।

अनंलि श्री महालक्ष्मी येँ दे थ्यंकः बिज्यात । अनयापि मनूत थःथःगु ज्याय् मस्त जुयाः जूगु खनाः मनसं अति आनन्द भालपा थो महालक्ष्मी मनुष्य रूपकयाः, बसन्तपुरसं, लायकूया आसपास, हिसिचा दुःह ल्यासे जुयाः उखे थुखे चाहिला यमितपुगु खरित्र स्व स्वं जुया बिज्यात ।

थ्व छेँ येँ देया नामूवह्य गुचजुं सीकाः कोटि कोटि स्तोत्र पाठ यानाः, पूजा यानाचवन । श्री महालक्ष्मी वंत बशंत बिया बिज्यात । श्री महालक्ष्मी आज्ञा जुल- "भो पुत्र ! छं छु वस्तुया कामना जुल ? पबं,

जि विद्गु जुल ।”

श्री महालक्ष्मीं थथे आज्ञा जूगु खना: गुरुजुं धाल,— “भो मां !
छिगु कृपां जित: फुक्कं परिपूर्णं जू । जित: छुं वस्तुया इच्छा मदु । सदां
मांयागु भक्ति भावय् जिगु मन लगय् जुइमा । बरू मां या कृपा जूसा जि
जुजु लिसे सल्लाह यांना: थ:गु मातृभूमियालागि छुं पवने ।”

“धन्य छ:, यमि गुरुजु, छं अति उत्तम वचन धाल जित: अति
मानन्द जुल । गुह्यस्यां थ:गु लागि जक कामना याइ वैंत छुं नं दै मवु,
तर गुह्यस्या सकल प्राणी, मातृभूमिया उद्धारयालागि पवनो इमि अति
उत्तम जुइ । का याकनं सल्लाह यांना: जित: कं वा !”

श्री महालक्ष्मी न्ह्यू ख्वालं धया बिज्यात !

अलय् गुरुजु जुजुयाथाय् वना: सल्लाह साहुति यांना: वया श्री
महालक्ष्मीयात साष्टांग दण्डवत यांना: धाल, “भो मां, छ:पिनिगु कृपां
यन देशय् सकतां पूर्णं जू तर मे थाय् स्वया: धन व व्यापार भच्चा कम,
उकें थ्व देशय्, मांया कृपा जूसा, व्यापार व धनया पूर्णता बिपा:
बिज्याहं ।”

श्री महालक्ष्मी व खँ न्यना: छुं भाव व्यक्त मयासे सिर्फ तयाज्जु
छया: अन्तर्ध्यान जुया बिज्यात ।

थीं श्री महालक्ष्मीया कृपां नेवा:देया व्यापार केन्द्रहे येँ दे जुल ।
थीं कन्हे थ्व कलिगुणय् नापं धनया धुकू, राजप्रासाद, संसद भवन आदि
धनया मूल तत्वत जसो येँ यांना ‘येँ’ लात ।

अनंति श्री महालक्ष्मी यल देशय् ध्यंक: बिज्यात । यल देशय्
ध्यंसेनि बूढायागु रूपकया: थाय् थासे आहिला बिज्यात । उगु बखतय्

‘दा’ पिइगु बखत जुया चवन । यल देया सतके, लेंय, गल्ली, चुके,
 न्हाथासंनं वा पाना तःगु खनेदु । लेंय सं त्वावक तिक्क छत्त निह्य
 मनूत सिवाय् खने मदु । वा पानां, था कोखं, चखुं चां, बखुं चां नई धकाः
 पिवा च्वं पि ज्यापूनीत ताःहाकःगु पं कथि ज्वनाः चखुं वखुं ज्याना च्वंगु
 खने दु । बुढापि निह्य प्यह्यति मुना फलचाय् खं न्याय्का च्वंगु खनेदु ।

हिनसिया प्यताः गं थासेलि वा पाना तःगु धमाधम मंजुगु खने
 इत । श्री महालक्ष्मी बुढाया रुपय् तुतां चुयाः बुलुहुंनं च्यासः त्वाले व्यंकः
 बिज्यात । छथाय् चुकय् निह्य ज्यापूया वा पाना तःगु जुया चवन ।
 सख्याःकाः ई जुसेलि वा दाना दुकाल । छह्यस्या वा दाना दुकाय् धुंकल ।
 नेह्यसिया दुकाः बले श्री महालक्ष्मीं निफा वा अप्पो दय्का बिज ।
 बले अदृश्य जुयाः अमिगु चरित्र स्वै च्वना बिज्यात । व ज्यापूं हाकनं
 दोहरे याना दाना स्वल । वा निफा अप्पो दहे दु । वं बिचाः पात की
 नापं वा पाःह्य तुयुचिगु अप्पो लाःगु जुइ धकाः । वं वा निफा दालाय्
 तयाः तुयुचिथाय् वन । तुयुचा छेंय मदु । वं मांहेसित बिषा थकल ।
 बहनि जुसेलि तुयुचा वया थाय् वया हाः बल, “हे हेरामा बाई ! अये नं
 पापं पुंकेत वा निफा सिंति बी हया वीगुला ? ह्या तुति मदुला जिमि ?
 अये सिंति काय्त ।”

हेरामा नं धाल, “मखु तुयु, जि वा बुकया बले निफा अप्पो बल
 उके जि हयागु खः ।”

तुयुचां धाल, “जि नं वा दानाः हे बुकयागु खः । वा छति वाः
 पज्ज । छि जितः पापं पुंकेत हे बी हःगु खः ।”
 इपि वनाः मंगले लायकुलि मज्जया
 इपि निह्यस्या त्वापु जुल । इपि वनाः मंगले लायकुलि मज्जया

थास्य विन्ति चढे याः वन । जुजुं निहसिगुं खँ न्यनाः धाल, “छिमि
अप्पो जूगु वा जित्तः बी हिं, छिमिगु पाप जि कुबिइ ।”

थुगु प्रकारं जुजुं इमिगु समस्या हल यात । श्री महालक्ष्मी जुजु-
यागु प्रजाजन प्रति प्रेम व त्यागया भावना खना हर्षतायाः दर्शन बिया
बिज्यात ।

श्री महालक्ष्मी आज्ञा दय्का बिज्यात, “पुत्र धन्य छ ! धन्य छ
प्रजाजन ! धन्य छंगु त्याग ! छंगु सद्भावना खनाः जित्तः हर्ष जुल ।
छं छु कामना दु ? धा, जि बीगु जुल ।”

यलदेया जुजुं सहश्र कोटि प्रणाम यानाः धाल, “मां जिगु जन्म
सार्य जुल । जिगु थुलिहे इच्छा दुकि सदां छःपिनिगु सेवायाय् दय्मा ।
जिमि सकल प्रजाजनया सदां ज्या सय्मा, ज्या दय्मा । छःपि यल दे
तोता बिज्याना दी मते ।”

जुजुयागु वाणी न्यना मुसुमुसु हिला श्री महालक्ष्मी आज्ञा जुल
“तथास्तु !” अल्य् अन्तर्ध्यान जुया बिज्यात । उब्ले निसे यलयत्त
अप्पो थे याना ज्या सःगु जुल ।

अनंलि श्री महालक्ष्मी गन बिज्यात सुनानं धाय् फूगु मधुत ।
श्री महालक्ष्मी वचन व्यूगु अनुसार यल दे तोता बिज्याइ मधु धंगु
यकीनजा दत्त । तर गन चवना बिज्यात धंगु खँ धाय् मफुत ।

यल देया छगु त्वाःलय् सिकःमि व बकःमि, निह्य शासापि दु ।
होपि निह्य सापहे मिलय् जू । न्ह्याःयाय् बने माःसां निह्य तापं वनिगु
जुया चवन ।

छन्हु सिकःमियात भिगु सियागु दरकार जूगु जुया च्वन । अये
जूगुलि निह्मं पासापि अस्त्र ज्वनाः दक्षिण पाखेधवाकां पिनेच्वंगु गुईं
सिं काः वन । इमिसं गुईं सिकःमियात माःगु सिमा माले ज्या
यात । गुईं चाः ह्यूह्यू छघौति थाहां वने धुंकाः छगू तःमागु सिमा
क्वय् अति रमणीय प्रकाश जाजुल्यमान जुया च्वंगु खन । इपि लिक्क
वनाः स्वः वन । अनला चिकीचा धंगु पुखूचा दु । पूखूली वातलल
पलेस्वां दु । पलेस्वां पुचः दथुइ छगू ह्याउंगु तफ्फोगु पलेस्वां दु । उकें
जः वया च्वगु जुया च्वन । निम्हं गजव चायाः तोले चायाः स्वयाः च्वन ।
अले इमिसं अस्पष्ट रूपं श्री महालक्ष्मीयागु दर्शन पावे जुल । निह्मे
स्यानं 'धन्य धन्य कीगु भाग्य' धया प्रणामयात ।

अले इमिसं थःत माःगु सिमा लुइकल । सिमा पाल । माक्व
सिं ज्वनाः लिह्मां वल । निम्हं खँ ह्ला ह्लां वल ।

दकःमि धाल "मखु पासा, थ्व चिकुलाया याम, लक्ष्मी छःमा
गुलि चिकुसे च्वं जुइ, कीसं लक्ष्मी छःयात च्वनेगु थाय् देगः खनः
दय्काः बी दःसा गुलि पुण्य दइ ?" सिकःमि लिसः बिल, "छः पासा,
छं थिक धाल । थौं हे की जुजुयाथाय् बिस्तियानाः धन भचा कया हप्
माल ।"

उखुनु अथे जुल । कन्हे खुनु जुजुयाथाय् वनाः बिस्ति यात, "भो
महाराज ! ह्मिगः लगं गुईं मां श्री महालक्ष्मी जिमित दर्शन बिया
बिज्यात ।" धयाः जूगु खःगु खँ ब्याक्क कन ।

अलय् हाकनं धाल, "छलपोलं तिगाहा जूसा देगः खनः दय्के, धन
भचा बियाः ग्वाहालि याना बिज्याहूँ ।"

जुजुं मनं मनं श्री महालक्ष्मीयात प्रणाम याना इमित लिधंसा
बिल । स्वसः लुँया मोहः बिया हल । सिकःमि व दकःमि, निम्हं बने
धुंकालि, जुजु, रानी, भाई भारदार, मन्त्रीगण समेत सकल मुंकाः लनं
गुँई 'श्री महालक्ष्मी' या दर्शनयालागि वन । तर इमित श्री महालक्ष्मी
दर्शन मव्यू । दकःमि, सिकःमि धाःगु पलेस्वांयात जकः आहुलाः स्याहां
वन ।

दकःमि व सिकःमि, निह्यास्यां थः पिके दुगु च्यातका ब डि
नितका जम्मा नीतका नापं तया, मनू मुंकाः कलापूर्णं छुँतं नितजाः
दुगु देगः दय्कल । खुब मेहनतसाथ ज्याः यानाः इमिसं खुलां सिधय्कल ।
अलप् बलि बियाः धूमधामं पूजायात ।

इमिगु निष्पक्ष, निस्वार्थ व भक्तिभाव खना, लय्ताया श्री महा-
लक्ष्मी दर्शन बियाः आज्ञा जुल, "भो पुत्रपि ! छिमि छु इच्छा दु ? जि
बीगु जुल !"

दकःमि, सिकःमि निह्या यकोरा, बरेत, सोफापि । अमिसं तत्काल
बिचाः याय् मफुत । श्री महालक्ष्मीयागु यइपुगु वचन न्यना, अतिहे
बांलाःगु रुप खनाः इमि थः थः नापं लोमन । हाकनं श्री महालक्ष्मी
मुमुमुमु हिला आज्ञा जुल,

"ग्याय्म्बा ! छिमि मती लूगु धा ।"

इमिसं बल्ल तल्लं साजस पिकया घाल, "मांया कुपां जिमिके
सकतां दु । जिपि थूनीहि सन्तुष्ट ।"

"छिमि न्ह्यागुसां मव्यूसे सन मचवन ।" श्री महालक्ष्मी आज्ञा
जुल, "ग्यागुसां पबे ।"

अले सिकःमि धाल, "जिपि निम्ह दु अकें निता पवने ।"
"ज्यू ।"

सिकःमि धाल- "जिमि सदां ज्या दय्मा ।"

दकःमि धाल- "जिमिनं सदां ज्या दय्मा ।"

श्री महालक्ष्मीं ह्लाः ह्लोमा थाजां जुल- "तथाऽस्तु ।"

हाकनं सिकःमि धाल, "मां, जिमि सिकःमितय् मेपिनि सिके
सिक्क नय् दय्मा ।"

दकःमिनं सिकःमियात स्वया धाल,- "मां जिमि दकःमितय मे
पिनि सिके दंक नख् दय्मा ।"

इमिगु अजाःगु लोभपूर्ण वचन न्यताः श्री महालक्ष्मीं क्रोधं निह्य
चितं स्वयाः धाल, "अरे लोभी, पापाचारी, दुष्टत, छिमिसं छु पवना ?
(दकःमियात संकेत याना) अरे दुष्ट दकःमि ! छं मेपिनी सिके दंक
नय् दय्मा धकाः पवन । छं दंकजा नय् दइ तर गुळें भा खनी मखु ।
न्याक्वो हे ज्याला काःसां नच्छि पाय्छि जुई अले ज्या यक्व दःसां
जस गुळें दइ मखु ।" हाकनं सिकःमियात (संकेत याना) सम्बोधन
याना आज्ञा जुल, "लोभी सिकःमि ! छं सिक्क नय् दइगु पवन । छं नं
ज्याः यक्व दया यक्व नय दइ तर जस दे मखु । नच्छि पाय्छि जुई
भा खनी मखु । मे पिन्त छेँ दय्कीगु छन्त तुं दइ मखु ।"

थुलि श्राप ब्रिया श्री महालक्ष्मी अन्तर्ध्यानि जुया बिज्यात । अले
पलेस्वां व पुखू मदया वन । उके यागु सत्ताय् (भासय्) वेगःया बुने
(पलेस्वांया थासय्) न्यागः खुनः द्योः प्रतिक स्वरूप लोहंया मूर्ति प्रकट
जुल । दिव्य प्रकाशनं मदया वन । श्री महालक्ष्मीयागु भविर भवापी

यल देया लगं लेलय् दहे दनी ।

अनं निसै यलय् च्वंपि कलाकारत ज्या खूब सल । ज्या नं
गुल्ले खालि मजुल । तर श्री महालक्ष्मीयागु श्रापं धनं परिपूर्णं मजुल ।
नया थय् मन्त । दकःमि व सिकःमितय् ज्याय् गुल्ले जस मन्त ।
सिकःमिया स्वाहाने श्वाथः धाःगु खं चरितार्थ जुल ।

प्रकाश लैम्प वर्क्स बीरगंजं उत्पादीत

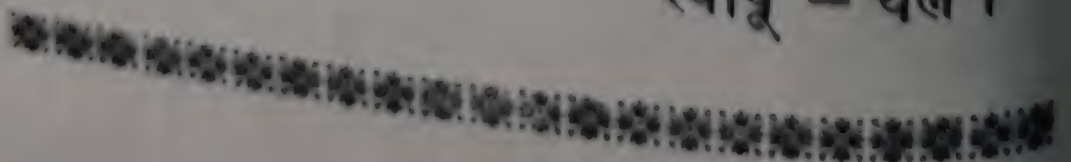
भिंगु, बांलाःगु, बल्लाःगु

विजुलिया चिम

ट्रक, स्कूटर, ट्रयाक्टरया अटोचिम

सदां प्रयोगय् हयादिसै ।

स्वाप् - यल ।

क
वि
ता | —रत्न के. स्थापित

जि : जिगु अन्तरवदन्दया दुने

जि,

हुँ हाकु सुपाचं

ध्व ह्यगु ई यात त्वपुया वै च्वंगु दुने

अस्तित्व लुइकेत वैम्ह

तर, थौं ध्व परिस्थितिया

खतं नःगु पंजः दुने

त कयना च्वनाः

जि : जिगु अन्तरवदन्दया दुने ।

कलाकृतिया तःमिगु देसं

देगः पत्ति फ्वगित मुंका

इतिहासया पौ पुइकुगुला, वा

गरिविया मूक प्याखँ ?

धव हे इतिहास व व्याख्यें लिसे
फगत जि तकयनाचबनाः
जि : जिगु अन्तरद्वन्द्वया दुने ।

शान्तिक्षेत्र

क्वैय् ब्रह्म दत्थुइतयाः

खिचात त्वाइगु रणक्षेत्र वा

मेचय् गय्त् शृजना जुइगु

ब्हिस्किया गंगाक्षेत्र ?

रणक्षेत्र' व गंगाक्षेत्र लिसे

फगत जि तकयनाचबनाः

जि : जिगु अन्तरद्वन्द्वया दुने ।

स्वयम्भुया गजुली चबनाः

पशुपतिइ माकः ख्याःगु

आलिसान कोठाया दुने

दुर्गमक्षेत्रया विकाससिल

फर्मुला पिदांवःगु खनाः

अमेरिकाहे खजा धैथें मत्ति लुइबले

व्यात्त लुमनी

भूगोल पार्कया नवःगु चःबि

अमेरिका' व नवःगु चःबि लिसे

कगत जि तक्यनाच्चनाः

जि : जिगु अन्तरद्वन्द्वया दुने ।

इके, साकःचिगु जाः दुने

सामुलि भुजि तक्यं थें

स्वयम्भु व पशुपतिचा दत्थुइ

कला व गरिबिया

बः बः पंजः दुने

जि अर्थे अर्थे तक्यनाः वनी

जि : जिगु अन्तरद्वन्द्वया दुने ।

श्री ५ मुमा बड़ामहारानीया

स्वर्ण जन्मोत्सवया लसताय्

वसपोलया ताःआयुया

कामना याना ।

अरुण इम्पोरियस

खिचापोखरी

वा | —ममदेवी ताम्राकार
खं

नकतिनि न्हचलं चाल

भा:तक म्हाय् मय्जु गन काया च्वंगु ? छन्त न्हावव था म
मण्यु । बयात पित छोय्मते धैगु मखुला ? म्हाय् छम्हे सित हे कजेयानं
नफुह छ मां जुयां छुयाये"— लाकांहे मत्व:तुसें बैगल्य् थ्यंक वया:
मिच्चा:गु सलं लाखे खा:गु खना: ललिताया प्वाथय् च्वंह्य किमिहे सित
भा:तया तं रूपि मि स्याय्त्त ल: लुइत कपि थें नायुगु सलं लिस: बि-
"बया सु पासा थें मस्यु तसकंहे ह्यमफु धका सिताचा नाप पिहां बंगु
बैनेहे ज्वी ।" व्द्य:गु मि स्याय्त्त ल:लुतकि कन ग्यानापुक्क ऊवाइनि
स:वैथें ललिताया लिसलं गोपालया तं कन बिस्तृत जुल । वा कुरं न्हाव:
तुति ब ब स्वाना नय्वक्क हवकलं— "ख: आ: तकनं पासापि बाय् व
ज्वीका । आम्हे याक: म्हाय् धका: सिस्वां धवैथें घाना: छपनय् छुपानि
प्रीनं नव:खि त्वपुइथें त्वपुयाति, देस बुले याकाति ।" थौं भा:तया
अपरिचित तं खना: ललिता लाती जुल । अले ग्या:पह: ब अजुगति काय
बवालं नवात— "द्याय् छि अपाय्सकं तं पिकया वियागु ? सरिताया वारे
मुतां छुं न्यंकाहल ? कि सरितायात गनं खनादिया ? जि त्वय् त्वां

धायला पला: मछचू थें च्वं ।" ललिताया थ्व खँ गोपालया तं सी थे
 च्वंगु मि ग्वलावी थें जुल । तमं मिखां छुं मखन । ललिताया खँ हे पू
 मबंक गोपालं बैगल्य् च्वंगु थलवल फुक्क धारररर धुरररर याना: गुलि
 बांछोया, गुलि श्वाना छो दुब्यूह्यथें बबरेजुल- "हालेमते मुम्क च्वं छ,
 तुनानं छुं धयामह: । सापहे भि छिमि म्हाय् । सापहे सोझा इंचा बें ।
 हाहांक वये ब्यूरे वयागु थौं लाफ:हे मप्यूसें गन तोते धका । छिमिसं
 लख्य् मिखा कंके फेमखु । मां जुया: बब:बिया कजेयाये मालं ऊन मतकुले
 थें कुला न्ह्यचिकीह्य । मिखां मखंला न्ह्योने च्वंह्य तुल्सीमाया । थ:म्हं
 धा:गु खँय् सँ छपु उखे थुखे जुलकि अपाय् धिक:पि म्हाय्, काय्पिन्त
 न्यतालय्कि न्यतालय् दायातैगु । सवारं सलयात थें मां बी नं म्हाय्
 काय्पिन्त छ्याना: थ:गु बसय् तैतय्मा:, छ जुलं ... ।" स्वाहान्य लाकां
 स: वल- सरिता भौ पलाखं वयाच्वंगु । बौह्य दुरं क्वहांवन । न्ह्योनेसं
 च्वंगु तुफिकयाखतं- "श्व हे मखुला तुति, गन बनेमते धाल अनहे
 वनागु ।" धाधां तुतिइ स्वथुप्यथु दाल । 'छु सनादियागु ल्या ? छु जुल
 धयां छु धयामदी,- धाधां ललितां पनाबिल ।

'हालेमते छ, तोति बि श्वइत'- गोपालं कला:म्हेसित लपुचा
 ज्वना हें थ्यंक छवाना व्छत । सरितां पंचिक ज्वना व:गु सकू पें लाककाया
 मातं छकुति ह्वला बिल । दसिपौ नं- 'श्व हे मखुला छंगु भराय् धंगु
 ज्वा' धाधां कुचा कुचा जुइक ऊयाराऊहुं खुना बिल । ललितां हानं
 पना बिल । मफु मफु थुखे थ्यंक छवाना हल । अलेतिनि बल्ल गोपालया
 छिप्रि भचा क्वहां बल । ह्लाच:निसें ग्वाराग्वारां दायाच्वंगु अपरिचित
 तेलिसे परिचित जुल ।

रामचां अफिसय् उलिमछि मनूया न्होने खाःहे ह्याउँक छु धाय्
 छु धाय् जुइक गय्च्चं धाःगु । कलेजया नेपालभाषा साहित्य सम्मेलनय्
 गोपालबाइया म्हाय् सरितां बाखं न्यंकूगु गय् च्वंक बांलाः हँ, सःनं
 मिजंतय् स्वया तसः हँ । ओहो ! च्वमिया बी धका हेबाय् चबाय् यात ।
 करपिसं धाःगु खःला मखुला धका अफिस त्वःतेवं स्वः वनां ला ओहो !
 थ्व ला उलिमछि मिजंतय् न्होने नकिं थें का । मिसाजुया मछाः धंगुला
 भ्याःभचाहे मदुका । तं प्याहां वःगु स्वयेबलेला अनं निसें सँ ज्वना
 ह्यत्पेनागु । गुलि इज्जतया ज्या याः जूगु जुइका मखुला ? भाषा
 सेविका, साहित्यकार धका नां कमय् याः जूगु जुइका मखुला ? व हे
 नेपालभाषा, साहित्य सम्मेलन धाधां एस. एल. सी. हे स्वकः फेलजुल ।
 बल्स पास जुल । आः हानं थ्वःकः जक फेल जुइ मास्ते वल ? छं स्वयाः
 यक्को व्वनातःपि खं जि । छं थें सम्मेलनय् वनेमाःह्य, भाषण याः जुइ
 माःह्य मुं नं मखं । मेपिनि छु खं ह्याय् छनापहे व्वंह्य वीणाचा थौं बि.ए.
 पास याये धुंकल । वला गुबलेनं गनं वनेम्वाः । छें नं कलेज, कलेजं
 छें । अन्यापि पासापि दइला छन्त । सिता थें न्यापि पासापि जक
 दइका । व मिसाचा आःजक ... ।

सरितायात बाःगु स्याः छतिहे मचाः । बौनं वांछोया व्यूगुलि छपाल
 व्याल जूगु सन्त, खुना व्यूगु बसिपौं छं खं नुगः चे चे तु तुं स्यात । स्याः
 सहयाये सकया पिछां ख्ववि स्वः स्वः बाः वयाच्चन । हिति पवः महुगु
 हिति लः द्वारारा वइथें बीया म्हुतुं त्यहे मपयुसे पिज्वगु, त्वहंतय्
 हाःगु वय्वाःलः थें छाःगु खंग्वः न्यं न्यं हे ह्याय्पं पिलिगुइ थें व्वन ।
 सहःहे याये मफुत । ह्याचः तक ग्याना थरंर खानाः भौचार्थे कय्कुनाः

च्वंह्य सरिता व्वबिस दुव्यूह्ये सुनानं मखंक हिलाव्यू थे जुल । सरिताया
 ग्याः चिकु सुनामं लाका यंकुये जुल । अले बी नं न्ववाना च्वंगु हे
 त्वःथला लिसः बिल- “बा मां पिनिगु ह्वाय् वनीगु कथं जि छु यानागु दु
 धका, थये जितः कसा बिइत । कलेजय् थः भाय्पागु मुंज्या जुल ।
 पासापि फुक्कस्यां ‘छ हे छ्याञ्जे जुइमाः’ धकाः हाःगुलि जुयाविया ।
 बाखं ह्वाप जूगुलि सफू व दसिपौ व्यूगु खः । बा काःगु जि नं खं । जि
 अनाउन्स यानाचवना बलय् । जिला बा नं काल धका गुलि लय्तायागु ।
 ‘सरिताया बा नं कागु दु धका पासापि गुलि लय्ताःगु, तर बाया धाःसा
 थजागु ह्युंगु व ववपुंगु विचाः । थम्हं ह्वाना चवनागु भाय् थकाय्त् सना
 जुयागु कुतः खनाः छितः तं प्याहां वःसा छि छाय् आम नेवाः भासं
 न्ववाना दियागु ? मिसा जुइवं छेया दुनेजक चवनेमाः धंगु जूसा छि
 मिसा म्हाय्मचायात छाय् व्वंका मिखा कंका दिया ? मचांनिसें
 मव्वंकुसे सुनानं खनी, इज्जत वनी धका न्ह्यवः ताः ग्वयाः छाय् तया
 मदिया ? गुलि मेहनतया मूति थ्व सफूत । थ्व दसिपौयात थ्व दुर्गति
 छाय् ? अपाय्सकं बाया तं प्याहां वःसा बस जितःहे चनंक पाला छोःसा
 ज्यूनि, मां बाया पुताहे खः जि । थौया समाजय् प्यह्य, खुह्य इज्जतदार
 मनूतय् न्ह्योने न्यनादिसं जिगु पलाः बांला कि बांमला ? मखुसा छि
 स्याये धाःसां जि थ्व जिगु पलाः तोते मखु ।”- हव हवं धया च्वंगु
 सरिताहे मचाः थे च्वं छु धा छु मधा । उपो हे हि हि लंगुलि सरिता
 नवाना च्वं च्वंहे सः थ्याप्य हे दित । भियतनामया हतालय् सोपि
 मनूतथे उखे थुखे छ्यालव्याल जुइक थसः थसः पानाच्वंगु सफूत व
 खुनाव्यूगु दसिपौया छकू छकू कुचात थःहे ला हि मुं थे मुनाः सब व्वं

थःगु व्वथाय् वन । सरिता खनाः थौं मां बी निम्हं निपा क्पिा वुन ।
 ह्वापा लिपासा थथे बीनं व्वः बी बले थथे जवासवा ला छु थपों धक्का
 तक मफुह्वा । मांहला बाह्य सिक्क दाइ धका पिनाकोपा ला हे थो
 खाकाच्वन । बौह्य ह्याउंपालु ख्वाः ज्यानाच्वन । गोपालया थौं मिपा
 खनला मस्यु म्हाप्या कोठाय् वनाः तेबुलय् तया तःगु, थम्हं नचुका
 बिपागु दसिपौया ससि पाय्कूथें न्याःगु छकू छकू कुचातनं मिलय्वा
 सेलुटेपें तिका च्वन । अले थः थम्हं हे तहाःकःगु सासःह्लाना लय्ता
 ख्वाले 'तःलं टेप तिकागुलिं ह्वापाया थें हे च्वन' धका मत्ति त तं मुक्कि
 थासय् तया बिइ । ख्वया च्वंह्य म्हाय्यात थनी । मिखां स्व स्व बाः
 वयाच्वंगु ख्ववि हुडका बिइ ।

'नयजू'या मेगु ल्याः

न्हू दँ १०६६ या लसताय्

पिदनी

थःगु च्वसु इलय्हे

दुथ्याका दीत

इनापयाना च्वना

धिसिक्क धें

—जि. बि. जोशी

ग्रामरया क्लास जुयाच्चंगु, ब्वंकु ब्वंकु मास्तरं छह्य मचापाके
न्यन- का धाःसा रमेश ! जि काया मिलय् जू कि, जि वना मिलय्
जू ?

रमेश- निगुलि मिलय् मजू ।

मास्तर- छाय् ?

रमेश- छाय्कि, छि थनहे दु ।

×

×

बस न्ह्यानाच्चन । बिनोदं थः नापं च्वंहा मनूयात धाल-
भाजु ! छिगु रुमाल बॅय् कुतुंवन ।

मनू- (मे मिखां स्व स्वं) छितः छुकेया वास्ता जिगु रुमाल बॅय्
कुतुवंगुली । जवकि छिगु कोट चुरोतया मि नया च्वनंला जि वास्ता
मयाना ।

×

×

मनूतय् लोमनीगु ल्वय् लाय्किगु छगू अस्पतालया डाक्टरं व
अस्पतालय् प्यदं तक्क च्वनाः दकले ह्वापां ल्वय् लायेका बंहा छन्हेंसित
पौ च्वयाच्चन-

हनेबहःह्य भाजु....

छि श्व अस्पतालय् चवनाः थःगु ल्वय् लाय्काः फाल । जिपि तसकं
लप्ताः थःगु सफलताय् । छितः पी चवयेमाःगु कारण श्वहे खःकि छि
श्व अस्पतालय् भर्ना जू फाः बलय् ज्वनाफाःगु कोट व कुता यनहे
तोफित । उके थःगु सामान काःफाय्त् इनाप यानाचवना ।

×

×

डम्बरचा छकः फोन यायेत न्ह्योनेसं चवंगु छेय् ब्वाय् वन । थुवाः
छनेवं धाल- छकः थानाय् फोन यायेमाःगु । छेय् बिजुली गायब जुल ।
फोन थुवाः- क्याः गजबया खँ । बिजुली गाय्ब जुलं बिद्युत करपोरेसने-
धका फोन यायेमाः । थानाय् छाये ले ?

डम्बरचा- छि नं गथे खँ मथूगु । बिजुली जिमि कलाया नां का ।

×

×

सुन्दरीजलय् पाटन क्याम्पसया छश्वः विद्यार्थी पिकनिक न्यायेका-
चवन । विद्यार्थीत लय्लय्तातां उखे थुखे चाःहिलाचवन । अचानक तःथंगु
पुछुली छह्य मय्जु कुतुं वन । नापनापं मेह्य छह्य मनू नं कोब्बात ।

पलछलिपा व मनुखं मय्जुयात बचेयानाः थतहल । अजास
साहसि शु हिरो जुइधकाः फुक्कं भुवन । तर आश्चर्य ! व ला क्याम्पसया
बुराह्य पाले सुकुचा जुयाचवन ।

भोजय् क्याम्पस चीफं वैत निगू ग्रेड तनाबीगु घोषणा यात ।
वया साहसया प्यत्तेरं बय् बय् जुयाचवन । अय् नं सुकुचा सुम्कहे ।
फुक्कस्यां बत छुं नं छुं नवाय्त् आग्रहयात । व सुम्क छाये धका न्ह्यः
तल । लिसः वं थुकथं बिल- जि थ्व हे सीके मफयाचवन कि जि
न्यूनं मुनां ध्वात ।

२०३४।६।१ सनिबार खुन्हु 'ख्यालः व प्याखं' केनेगु निम्ति
ह्वापं बियाः ग्वाहालि यानाछूपिनि नां थथेख :-

बि. पि. कर्मचार्य

२५१- जीवनराज

२५१-

२०१- तका बियाछूपि

तातिदाइ

अमरबहादुर श्रेष्ठ

चन्द्रलाल

रामकृष्ण श्रेष्ठ

एत. पि. गुप्ता

१५१- तका बियाछूपि

गुमाष शाह

न्हुछे महर्जन

तेबिमान

केशरबहादुर मानन्धर

पाठक

१०१- तका बियाछूपि

नरनारायण

रामलाल प्रधान

केशवलाल श्रेष्ठ

हिक्मतबहादुर माली

रामबहादुर सि

मधुरध्वज जोशि

हरि श्रेष्ठ

राम मानन्धर

रत्नबहादुर सि

महन्त साहि

आशाकृष्ण ताम्राकार

ध्रुवनारायण

देवलाल

ऋषिबहादुर श्रेष्ठ

किरणकुमार

रत्नदाइ

अष्टमाया

बुद्धकाजि

मुत्तरत्न

गंगाराम श्रेष्ठ

शेषनारायण

नारायणप्रसाद

५१- तका बियाछूपि

द्वारीका श्रेष्ठ

गंगाराम

रुद्रकृष्ण तास्रकार

बिष्णुनारायण महर्जन

बाबुराम श्रेष्ठ

भक्तलाल साहि

लक्ष्मी रावत

नृपेमान सि

सत्यनारायण

हरिभक्त

अमरदास सि

प्रेमकुमार

स्वयम्भू

दुष्टकृष्ण डंगोल

गोपाल श्रेष्ठ

योगेन्द्र

बालगोपाल

हर्षबहादुर मानन्धर

श्याम साहि

हरिनारायण मानन्धर

शिवलाल

मोहन शर्मा

कृष्णदास

गंगानारायण श्रेष्ठ

रत्नबहादुर मानन्धर

मोहन साहि

रामदास जोशि

सालिकराम के. सी.

द्वारीका जोशि

देवेन्द्र

देवमारायण

श्याम मानन्धर

भीमबहादुर

मधुकर महर्जन

अमृतमान डंगोल

निलकण्ठ

बिष्णुभक्त श्रेष्ठ

मिलन

पूर्णबहादुर मानन्धर

दुर्गा श्रेष्ठ

पूर्ण मानन्धर

लक्ष्मीदास

कृष्णबहादुर

की की ध्वः या त्याः चाः

दुर्गावः गु	धेवा	खर्चजुगु	धेवा
ह्वापवाखे वः गु	६६११-	धातक — —	१६०१-
१०९७ पोहेला ४ खुम्हु		मला — —	२२९१-
संगीत भुंज्या घालाः ह्ये		विबिल — —	१२०१४५
रुगु — — — — ११७६१६५		मालि रविगु —	१३२८१२०
१८३७१६५		१८३७१६५	

द्व्याञ्जे
भी भी ध्वः

जिमिगु खँ

बालदिवस । मां बौ मदुपि अनाथ मस्त प्रति करुणातया
बालमन्दिर नीस्वंगु दिनया रूप्य न्यायेका वै च्वंगु खः । थथे न्यायेका
वै च्वंगु थनि कीप्यदँ दत्त । थुलिया दुने देया यक्व थासय् बालमन्दिरत
दयेकेगु ज्या जुल । गुके देया अधिकांस हाःनाः मदुपि मस्तय्त छगू तःधंगु
तिवः जू वंगु दु । इमिगु ख्यूँगु भविष्यय् जः खः वगु दु ।

विश्वया तमाम मस्तय् भबिष्ययात च्यूताःकयाः इमिगु कन्हे
उज्ज्वल यायेगु ताःतुना संयुक्त राष्ट्र संघं 'अन्तर्राष्ट्रिय मचा दँ' न्यायेकेगु
क्वः छिउगु दु । छायाकि विश्वया फुक्क धैथे चीमि राष्ट्रा मस्त
थौनं दरीद्रतां यानाः ख्युँलय् दुविनाच्च्वंगु दु । कन्हेया कर्णधार थौतक
थथे अंधकारे लानाच्च्वंगु छगू दुःखया खँ खः तमाम मां बौ पित्त, फुक्क
देशयात थ्व मस्त प्रति च्यूताः कायेमाःगु आवश्यकतायात थ्व मचादँ
बोध याकः वैच्च्वंगु दु । नापनापं संयुक्त राष्ट्र संघया थ्व पवित्र कुतःयात
सफल यायेत विश्वया सकल राष्ट्र सक्रियरूपं कुतः याइगु जिमिसं
आसा याना । नापनापं हाःनाः मदुपि मस्तय् भबिष्य उज्ज्वल याये
ताःतुनाः बालमन्दिर नीस्वंगु दिनया रूप्य जक थ्व बालदिवस महसं
संयुक्त राष्ट्र संघया थ्व "अन्तर्राष्ट्रिय मचा दँ" या उद्देश्ययात
पाचिनाः वनेफुसा थ्व दिवस फन तःजी जुइगु जिमिसं बिस्वास यानः ।

श्री ५ मुमा बडामहारानी
सरकारया

सुवर्ण शुभ-जन्मोत्सवया

भिं लसनाय्

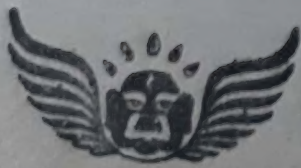
वसपोल सरकारया जुनाफय्

ताःआयु व सुस्वास्थ्यया

दुनुगलं

भितुना

देछाय् ।

शाही नेपाल वायुसेवा निगम

श्री ५ मुमा बडामहारानीया

स्वर्ण जन्मोत्सव व भिप्यक्वःगु

बालदिवसया भि लसताय्

वसपोल प्रति दुनुगलं

मंगलमय

कामना याना ।

राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक

टंगाल

याकुथि : चामुद्रा प्रेस, यतखा ये ।